

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 79/22

mun. Chișinău

11 iunie 2024

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristian COPACINSCHI, în temeiul art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), în rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Ecaterina IACOBCEAC, IDNP XXXXX, primar al s. Novosiolovca, r-nul Taraclia,

A STABILIT:

La 13.03.2024, în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea din oficiu nr. 04/349, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, a fost distribuită aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, se solicită verificarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Ecaterina IACOBCEAC, primarul s. Novosiolovca, r-nul Taraclia, manifestate prin angajarea persoanei apropiate (mama) în funcția de director al Casei de Cultură din sat. Novosiolovca, r-nul Taraclia.

La 10.04.2024, în conformitate cu prevederile art. 31 și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, prin Procesul-Verbal de inițiere a controlului nr. 72/22 în privința dnei Ecaterina IACOBCEAC, primar al s. Novosiolovca, r-nul Taraclia, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-22/4108 din 11.04.2024, dna Ecaterina IACOBCEAC a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016.

În fapt, ținând cont de normele legale menționate supra, în scopul exercitării atribuțiilor de control și acumulării materialului probatoriu relevant, în temeiul art. 19 și 20 alin. (1) lit. b)-c) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a accesat Registrului Informațional de Stat precum și a solicitat informații și documente necesare controlului.

Astfel, urmare a consultării „Registrul de Stat al Populației” s-a confirmat că dna XXXXX este mama dnei Ecaterina IACOBCEAC, aceasta deținând calitatea de persoană apropiată pentru subiectul declarării, în sensul noțiunii definite la art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016).

Urmare a validării datelor prin sistemul „e-Integritate”, s-a determinat că dna Ecaterina IACOBCEAC, primar al s. Novosiolovca, r-nul Taraclia, deține calitatea de subiect al declarării, prin prisma art. 3, alin. (1), lit. a) al Legii nr.133/2016.

În continuare, în urma expedierii demersului inspectorului de integritate către Primăria s. Novosiolovca, r-nul Taraclia, a fost prezentată dispoziția nr. 68-i din 05.03.2024, prin care Primăria Novosiolovca în persoana primarului Ecaterina IACOBCEAC a dispus numirea dnei XXXXX în funcția de șef al Casei de Cultură al s. Novosiolovca.

În vederea respectării dreptului la apărare, având în vedere că exercitând funcția de primar al s. Novosiolovca, r-nul Taraclia, dna Ecaterina IACOBCEAC a semnat în privința dnei XXXXX - persoană apropiată (mamă), acte administrative și anume dispoziția nr. 68-i din 05.03.2024, acestea i s-a solicitat să prezinte punctul de vedere.

În consecință, la data de 23.04.2024, dna Ecaterina IACOBCEAC a prezentat o explicație, în care a relevat că a înțeles greșeala comisă și că este gata să poartă răspundere în conformitate cu prevederile legislație în vigoare.

La caz, inspectorul de integritate reține că, în conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr.132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform art. 19 lit. b) din aceeași lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 133/2016 noțiunea de conflict de interese, interes personal și persoană apropiată sunt definite astfel:

conflict de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Succesiv, potrivit art. 12 alin. (3) al Legii nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (5), informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Totodată, potrivit alineatului 7 al aceluiași articol, Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sunt obligați să informeze

Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află.

Conform art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Ecaterina IACOBCEAC, i-a fost interzis să întreprindă careva acțiuni în sensul luării unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, cu excepția abținerii.

Subsidiar, art. 14 alin. (4) al legii prenotate prevede că, subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor. În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile art. 12 alin. (4)–(9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze cu privire la soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

De notat că, potrivit art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Drept urmare, studiind materialele dosarului de control și cadrul legal pertinent ce reglementează regimul juridic al conflictelor de interese aplicabil funcției de demnitate publică, inspectorul de integritate conchide că, dna Ecaterina IACOBCEAC, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin:

- nedeclararea conflictului de interese real către Autoritate, contrar art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016;

- încheierea unui act administrativ în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate (la caz – mama), fapt prin care a admis consumarea conflictului de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016.

În corespundere cu art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prin prisma dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Conform art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

- încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;
- după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit art. 39 alin. (2) și (5) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunilor sub formă de privare a persoanei de dreptul de a ocupa aceeași funcție electivă pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

În circumstanțele examinate ce vizează faptele admise de dna Ecaterina IACOBCEAC, se concluzionează că acesta a manifestat o vădită neglijență prin faptul că nu s-a abținut de la semnarea unui act juridic care vizează persoane ce îi sînt apropiate.

În context, reieșind din informația consultată din Sistemul Informațional „e-Integritate”, se atestă că, subiectul controlului nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate, astfel, se reține caracterul unitar al abaterii.

Generalizând cele enunțate supra, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate nu atestă necesitatea de a aplica interdicția de a ocupa aceeași funcție electivă pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului, or, în circumstanțele de fapt și de drept expuse, măsura nominalizată nu este necesară, rezonabilă și nu este proporțională în raport cu scopul urmărit. Însă, pentru abaterea comisă, dna Ecaterina IACOBCEAC urmează a fi sancționat prin aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de Codul contravențional.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 7 alin. (2) lit. a), art. 19 lit. g), art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Ecaterina IACOBCEAC, primarul s. Novosiolovca, r-nul Taraclia, manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a conflictului de interese în conformitate cu art. 12 alin. (5) și (7), art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în partea constatatoare a prezentului act.
2. Se aduce la cunoștința dnei Ecaterina IACOBCEAC actul de constatare și se informează despre dreptul contestării acestuia în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristian COPACINSCHI